

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/159
Karar Sayısı : 2018/108
Karar Tarihi : 6/12/2018
R.G. Tarih – Sayı : 10/1/2019 - 30651

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Levent GÖK, Özgür ÖZEL ile birlikte 131 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 17/6/2016 tarihli ve 6721 sayılı Türkiye Maarif Vakfı Kanunu’nun;

A. 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...ve yurtlar gibi tesisler...” ve “...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek eğitmenleri yetiştirmek...” ibarelerinin,

B. 2. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan “...ve eğitim alan...” ibaresinin,

2. (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “Eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla...” ibaresinin,

3. (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da...” ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan “...veya şirketler devralarak...” ibaresinin,

4. (3) numaralı fıkrasının,

C. 3. maddesinin;

1. (3) numaralı fıkrasının,

2. (6) numaralı fıkrasında yer alan “...beş asil ve beş yedek...” ibaresinin,

Ç. 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

D. 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “...devralabilir ve bunlara ortak olabilir.” ibaresinin,

E. Geçici 1. maddesinin;

1. (2) numaralı fıkrasının,

2. (4) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin “...Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıklar Bakanlar Kurulu kararı ile bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredilir.” bölümünün,

Anayasa’nın 2., 7., 8., 10., 123., 128. ve 174. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

İptali talep edilen kuralların da yer aldığı 6721 sayılı Kanun’un;

A. 1. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Bu Kanunun amacı; yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek, bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak, yayınlar yapmak ve metotlar geliştirmek ve faaliyet gösterdiği ülkenin mevzuatına uygun diğer eğitim faaliyetlerini yürütmek için merkezi İstanbul’da olan Türkiye Maarif Vakfının kurulması ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.”

B. 2. maddesi şöyledir:

“Türkiye Maarif Vakfının faaliyetleri

MADDE 2- (1) Türkiye Maarif Vakfının 1 inci maddede tanımlanan amaçları gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetler şunlardır:

a) Eğitim ve öğretim ile ilgili olarak;

1) Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları açmak,

2) Yaygın eğitim amaçlı kurslar, etüt merkezleri ve kültür merkezleri gibi tesisler kurmak,

3) Eğitim tesislerinin mütemmim cüzü sayılacak kütüphaneler, laboratuvarlar, sanat ve spor tesisleri kurmak,

4) Eğitim amaçlı internet sitesi gibi yayın organları kurmak, Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü eğitim program ve içeriklerini geliştirmek, üretmek ve yayımlamak,

5) Eğitim kurumlarında hizmet veren ve eğitim alan kişilerin barınma ihtiyacını karşılayacak yurt, pansiyon ve lojman gibi tesisler kurmak.

b) (a) bendinde sayılan tesisleri satın almak, devralmak ve kiralamak.

c) Benzer faaliyetlerde bulunan kurum ve kuruluşlarla yasal sınırlar içerisinde ortaklık dâhil her türlü işbirliği yapmak.

ç) Okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar bütün eğitim süreçlerinde öğrencilere; eğitim amaçlı burslar ile nakdî destekler ve defter, kitap, kıyafet, bilgisayar ve yazılım gibi eğitim materyalleri ile aynı destekler sağlamak.

d) Eğitim metot ve usulleri ile içerik ve müfredata yönelik bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak ve yapılan çalışmalara destek olmak, bu çerçevede süreli ve süresiz yayınlar yapmak, sempozyum, konferans ve çalıştaylar düzenlemek ile bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.

e) **Eğitim kurumlarında öğretmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla;** eğitim tesisleri kurmak, eğitim programları düzenlemek, dünyanın farklı yerlerinde bu eğitim programlarına katılımı teşvik etmek, katılımcılara burs ve barınma gibi imkânlar sunmak, bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları maddi olarak desteklemek ve gerektiğinde bunlarla işbirliği yapmak.

f) (a) ila (e) bentlerinde belirtilen faaliyetleri yürütebilmek ve amacı çerçevesindeki faaliyetleri organize edebilmek için yurt içi ve yurt dışından nakdî ve aynı yardım kabul etmek, yurt içi ve yurt dışında gelir sağlayıcı işletmeler kurmak ve mevcut işletmelere ortak olmak.

(2) Türkiye Maarif Vakfı, bu faaliyetleri tek başına **yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da** yapabilir. Türkiye Maarif Vakfı gerektiğinde sadece tanıtım amaçlı faaliyetler de yapabilir, ortak faaliyetlere katılabilir veya bu tarz faaliyetleri destekleyebilir. Ayrıca, ihtiyaç hâlinde bu maddede sayılan bütün faaliyetleri özel hukuk tüzel kişiliğini haiz şirketler kurarak **veya şirketler devralarak** bu şirketler üzerinden bu faaliyetlerin hepsini veya bir kısmını gerçekleştirebilir.

(3) **Türkiye Maarif Vakfı tarafından yurt dışında örgün ve yaygın eğitim kurumları açılan şehirlerde, diğer kamu kurum ve kuruluşları aynı amaçla başka birimler oluşturamaz.”**

C. 3. maddesinin (3) ve (6) numaralı fıkraları şöyledir:

“Madde 3- ...

(3) **Mütevelli Heyeti gerektiğinde Türkiye Maarif Vakfı resmî senedinde değişiklik yapmaya yetkilidir.**

...

(6) Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti adına Türkiye Maarif Vakfının faaliyet ve hesaplarını denetler. Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti tarafından beş yıllığına atanan **beş asil ve beş yedek** üyeden oluşur. Denetim Kurulunun oluşumunda Millî Eğitim Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının temsilcilerine yer verilir.

...”

Ç. 4. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Türkiye Maarif Vakfının organlarında görev alan kişiler 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 13 üncü maddesi kapsamındaki Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere tanınan haklardan faydalanırlar.”

D. 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Türkiye Maarif Vakfı, 2 nci maddede yer alan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda yıllık bütçe yapar. Bütçe hesap dönemi takvim yılıdır. Türkiye Maarif Vakfı, yıl içinde elde ettiği brüt gelirin en fazla üçte birini mali, idari, hukuki ve bunlara yardımcı işlerde çalışan personel, yönetim ve idame masrafları ile ihtiyatlara; kalan üçte ikisini ise Türkiye Maarif Vakfının amaçlarına, bu amaçları gerçekleştirmek için çalışan personele ve mal varlığını artıracak yatırımlara sarf ve tahsis eder. Ayrıca Türkiye Maarif Vakfı, amaçlarını gerçekleştirmek için yurt içi ve yurt dışında iktisadi işletme veya sermaye şirketi kurabilir, devralabilir ve bunlara ortak olabilir.”

E. Geçici 1. maddesi şöyledir:

“Türkiye Maarif Vakfının kuruluş işlemleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye Maarif Vakfının kuruluşu, Türkiye Maarif Vakfı resmî senedi ve Türkiye Maarif Vakfının Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemler Millî Eğitim Bakanlığınca sonuçlandırılır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Türkiye Maarif Vakfının kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Türkiye Maarif Vakfına devredilmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden Türkiye Maarif Vakfına bir milyon Türk lirası aktarılır.

(3) Türkiye Maarif Vakfının tescil işlemlerini müteakip bir ay içinde Mütevelli Heyeti, Türkiye Maarif Vakfının teşkilatlanmasına yönelik bütün kararları alır, bu Kanunda sayılan organların atamasını yapar ve Türkiye Maarif Vakfının iç mevzuatını mevcut yasalar çerçevesinde hazırlar. Türkiye Maarif Vakfının politikalarını ve stratejik planını, geçici bütçesini ve Türkiye Maarif Vakfının resmî internet sitesini hazırlar.

(4) Türkiye Maarif Vakfının kuruluş merkezi olarak kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca uygun görülen taşınmaz, bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfının kullanımına bırakılır. Türkiye Maarif Vakfının kurulmasından ve teşkilatlanmasının tamamlanmasından sonra, Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıklar Bakanlar Kurulu kararı ile bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredilir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ’in katılımlarıyla 7/9/2016 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Fatih ŞAHİN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu Kanun hükümleri, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Genel Açıklama

3. Vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal topluluklarıdır. Vakıfların kuruluşu, organları, denetimi ve diğer hususlara ilişkin temel hükümler 22/11/2011 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nda düzenlenmiştir.

4. Türkiye Maarif Vakfının (Vakıf) kurulması ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar ise 6721 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. Kanun'un geçici 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Vakfın kuruluşu, vakıf resmî senedi ve 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemlerin Millî Eğitim Bakanlığınca sonuçlandırılacağı belirtilmiş; 6. maddesinde de Kanun'da hüküm bulunmayan durumlarda 4721 sayılı Kanun ile 5737 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan hükümlere göre Vakıf da diğer vakıflar gibi 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre vakfın kuruluş yeri mahkemesindeki vakıf siciline tescil edilerek kurulacaktır. Bununla birlikte 6721 sayılı Kanun'da Vakfın kuruluş ve işleyişine ilişkin özel hükümler öngörülmemiş, ayrıca Vakfa birtakım kamusal ayrıcalıklar tanınmıştır.

5. Kanun'un 1. maddesinde Vakfın yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla okul öncesi eğitimden üniversite eğitime kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek, bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak, yayınlar yapmak ve metotlar geliştirmek ve faaliyet gösterdiği ülkenin mevzuatına uygun diğer eğitim faaliyetlerini yürütmek amaçlarıyla kurulduğu hüküm altına alınmıştır.

6. Kanun'un 2. maddesinde, Vakfın amaçlarını gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetler sayılmıştır. Maddeye göre Vakıf, okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar eğitim kurumları açabilecek; yaygın eğitim amaçlı kurslar, spor tesisleri, yurt ve lojman gibi tesisler kurabilecek ve bu kurumlarda görev yapacak kadroları yetiştirebilecektir. Ayrıca Vakıf, bu faaliyetlerini gerçekleştirmek için tesisler kurabilecek benzer faaliyetlerde bulunan kurum ve kuruluşlarla işbirliği de yapabilecektir.

7. Kanun'un 3. maddesinde Vakfın organları, organlarının oluşumu ve görevleri düzenlenmiştir. Maddeye göre Vakfın organları Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kuruludur. Mütevelli Heyeti, Vakfın karar organı olup on iki üyeden teşekkül etmektedir. Heyet Cumhurbaşkanı tarafından atanan yedi daimî üye ile ikisi Millî Eğitim Bakanlığı temsilcisi olmak üzere Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu temsilcilerinden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu, Vakfın icra organı olup Türkiye Maarif Vakfını temsil yetkisini haizdir. Denetim Kurulu ise Mütevelli Heyeti adına Türkiye Maarif Vakfının faaliyet ve hesaplarını denetlemektedir. Denetim Kurulu, Mütevelli Heyeti tarafından beş yıllığına atanan beş asil ve beş yedek üyeden oluşmaktadır. Denetim Kurulunun oluşumunda Millî Eğitim Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının temsilcileri yer almaktadır.

8. Kanun'un 5. maddesiyle Vakıf, kurumlar vergisi, damga vergisi, emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi ile harçlardan muaf tutulmuş; ek 1. maddesiyle Vakfın faaliyetlerini yürütmesi için ihtiyaç duyulan personelin temini amacıyla kamu kurumlarında istihdam edilen devlet memurları ile öğretim elemanlarından gerekli nitelikleri taşıyanların Vakıfta görevlendirilmelerine imkân tanınmıştır.

9. Kanun'un geçici 1. maddesiyle Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden Vakfa bir milyon Türk lirasının aktarılması ve Vakfın kuruluş merkezi olarak kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca uygun görülen taşınmazın bedelsiz olarak Vakfın kullanımına bırakılması öngörülmüştür. Ayrıca maddede, Vakfın kurulmasından ve teşkilatlanmasının tamamlanmasından sonra Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışındaki kamuya ait varlıkların Cumhurbaşkanı kararı ile bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredilmesine de izin verilmiştir.

B. Kanun'un 1. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...ve yurtlar gibi tesisler..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

10. Dava dilekçesinde özetle; 3/3/1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun 1. ve 2. maddeleriyle tüm eğitim öğretim merkezlerinin Millî Eğitim Bakanlığına bağlanarak eğitim faaliyetlerinde Bakanlığın tek yetkili kurum olarak kabul edildiği, dava konusu kuralla bu yetkilerin bir kısmının Maarif Vakfına devredilmesinin Anayasa'nın 174. maddesi ile güvence altına alınan 430 sayılı Kanun'la bağdaşmadığı, Vakfa tesisleşme konusunda sınırları belirsiz bir yetki verildiği, diğer vakıflara verilmeyen bu yetkinin eşitsizliğe sebebiyet verdiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 10. ve 174. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

11. Kanun'un 1. maddesinin dava konusu ibarenin de bulunduğu (1) numaralı fıkrasında Vakfın amacının yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak olduğu belirtilmiştir. Dava konusu kural anılan fıkrada yer alan "...ve yurtlar gibi tesisler..." ibaresidir. Kurala göre Vakıf, yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla yurtlar açabileceği gibi okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler de açabilecektir.

12. Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, kendini hukukla bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

13. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirliliktir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik

sağlanabilir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

14. Kanun koyucu; yasamanın genelliği ilkesinin bir gereği olarak Anayasa'da düzenlenmemiş bir alanı, Anayasa'nın temel ilkeleri ile yasaklayıcı hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla öngörülebilir ve uygulanabilir şekilde kanunla düzenleyebilir. Anayasa'da yurt dışı eğitim faaliyetlerinin kimler tarafından yerine getirileceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla kamu veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından yurt dışında yürütülecek eğitim faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi kanun koyucuya aittir.

15. Vakıf, yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Bu çerçevede Vakfa, okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim süreçlerinde burs vermekten eğitim kurumları açmaya, eğitmen yetiştirmekten bilimsel araştırmalar yapmaya kadar eğitimin tüm alanlarında faaliyette bulunma yetkisi verilmiştir. Belirtilen amaçların gerçekleştirilmesine yönelik olarak Vakfa, yurt dışında okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar yurt, okul, eğitim kurumu ve yurt benzeri kurumlar açma yetkisi tanınmıştır.

16. Kanun'un 1. maddesinde Vakfın amacının yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla Vakfın tesis açma yetkisi Kanun'un 1. maddesinde sayılan amaçlarla sınırlıdır. Diğer bir ifadeyle Vakıf, ancak Kanun'da sayılan amaçları gerçekleştirebilmek için okul, eğitim kurumları ve yurtlar ile bu tesislerle aynı amaca hizmet edecek nitelikte tesisler açabilecektir.

17. Öte yandan Vakıf, yurt dışında örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek amacıyla kurulduğundan bu hizmetleri yerine getirebilmek için açacağı tesisler faaliyette bulunacağı ülkenin mevzuatına göre farklılık gösterebilir. Dolayısıyla bu tesislerin önceden tek tek sayılmak suretiyle belirlenmesine imkân bulunmamaktadır. Kanun koyucu da bu durumu gözeterek okul, eğitim kurumları ve yurtları örnek göstermek suretiyle genel bir belirleme yapmış ve Vakfa, sayılan kurumlarla bu kurumlara benzer nitelikte tesisler açma yetkisi vermiştir. Dolayısıyla kuralın Vakfa, sınırları belirsiz bir şekilde tesis açma yetkisi tanınması söz konusu değildir.

18. Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen kanun önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

19. Vakıfların, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları olmaları ve kuruluş amaçları çerçevesinde faaliyette bulunmaları dolayısıyla her bir vakıf kendi kuruluş amacı çerçevesinde farklı bir hukuki konumdadır. Bu nedenle vakıfların kuruluş amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için farklı kurallara tabi tutulmaları olağandır.

20. Yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla kurulmuş olan Vakfın kuruluş amacını gerçekleştirebilmesi amacıyla diğer vakıflardan farklı kurallara tabi tutulmasında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.

21. Anayasa'nın 174. maddesinde, Anayasa'nın hiçbir hükmünün Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyeti'nin laiklik niteliğini koruma amacını güden, aralarında Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun da bulunduğu, maddede sayılan inkılap kanunlarının Anayasa'nın halkoyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olduğu şeklinde anlaşılamayacağı ve yorumlanamayacağı belirtilmiştir.

22. Anayasa Mahkemesinin 16/9/1998 tarihli ve E.1997/62, K.1998/52 sayılı kararında da belirtildiği üzere maddede sayılan inkılap kanunlarının Anayasa'nın halkoyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasa'ya aykırı olduğu şeklinde anlaşılamaması ve yorumlanamamasının öngörülmesi, bu kanunlara diğerlerinden farklı anayasal bir güvence sağlamaktadır. Ancak bu durum anılan kanunlara Anayasa gücü ve değeri kazandırmamaktadır. Dolayısıyla bunların ölçü norm kabul edilerek Anayasa'ya uygunluk denetimine esas alınmaları mümkün değildir.

23. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 174. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

C. Kanun'un; 1. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

24. Dava dilekçesinde özetle; kuralda yurtiçi de dahil olmak üzere Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirme yetkisinin Vakfa verildiği, oysa öğretmenlerin yükseköğrenim görmelerinin esas olduğu, kuralda Vakfın yetiştireceği öğretmenlere vereceği eğitimin yükseköğretim düzeyinde olup olmayacağının belirsiz olduğu, yetiştirilecek öğretmenlerin öğretmen olarak çalıştırılacak olması nedeniyle Vakfa, öğretmen yetiştirmek gibi Devlet yetkisi kullanılarak ayrıcalıklı bir statü tanındığı, diğer vakıflara ve özel hukuk tüzel kişilerine tanınmayan bu yetkinin Vakfa verilmesinin eşitlik ilkesine aykırılık oluşturduğu, eğitim sistemimizde öğretmen unvanlı kadro bulunmadığı, bu nedenle öğretmen kavramının ve bu kişilerin hangi unvanla, hangi eğitim düzeyi ile çalıştırılacaklarının belirsiz olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

25. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında; Kanun'un amacının yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek için Türkiye Maarif Vakfının

kurulması ve işleyişine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi olduğu ifade edilmiştir. Dava konusu kural, Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek..." ibaresidir. Kurala göre Vakıf, yurt dışında açacağı eğitim kurumlarında görev alabilecek öğretmenleri yetiştirebilecektir.

26. Kanun koyucu; yasamanın genelliği ilkesinin bir gereği olarak Anayasa'da düzenlenmemiş bir alanı, Anayasa'nın temel ilkeleri ile yasaklayıcı hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla öngörülebilir ve uygulanabilir şekilde kanunla düzenleyebilir. Bu bağlamda Vakfın yurt dışındaki eğitim kurumlarında görev alacak öğretmenlerinin yetiştirilmesi, çalışma koşulları ve bu kişilerin kullanacağı unvanlara ilişkin hususları belirleme yetkisi kanun koyucuya aittir.

27. *Eğitmen*, eğitim işiyle uğraşan kişiler için kullanılan ortak bir kavramdır. Dolayısıyla bu kavram okul öncesinden yükseköğretime kadar eğitimin her düzeyinde eğitim-öğretim faaliyetinde görev alan kişiler için kullanılabilir. Vakıf yurt dışında faaliyette bulunacağından faaliyette bulunacağı ülkelerde eğiticiler için farklı unvanlar kullanılabilir. Bu unvanların önceden belirlenmesi ise mümkün değildir. Dava konusu kurallarda da Vakfa ait eğitim kurumlarında görev yapacaklar için eğitim işiyle uğraşanlar yönünden ortak bir kavram olan eğitmen teriminin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

28. Vakıf bünyesinde sadece eğitmenler değil okutman, danışman, akademisyen ve buna benzer görevleri üstelenecek eğiticiler de görev yapacaktır. Nitekim Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde "*Eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla; eğitim tesisleri kurmak, eğitim programları düzenlemek, dünyanın farklı yerlerinde bu eğitim programlarına katılımı teşvik etmek...*" Vakfın faaliyetleri arasında sayılmıştır.

29. Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde Vakfın amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere hangi faaliyetlerde bulunacağı açık bir şekilde sayılmıştır. Anılan maddelere göre Vakıf, yurt dışında okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar eğitim kurumları açabilecek; yaygın eğitim amaçlı kurslar, etüt merkezleri, kültür merkezleri, kütüphaneler, laboratuvarlar, sanat ve spor tesisleri kurabilecektir. Vakıf tarafından yetiştirilecek eğitmenler de Vakfın Kanun'da sayılan amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak eğitime tabi tutulacaktır.

30. Kanun'da Vakfın eğitmen yetiştirmek amacıyla yurt içinde açacağı eğitim kurumlarının yürürlükteki mevzuat hükümlerine tabi olmayacağına yönelik herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla Vakfın yurt dışında açacağı ilk, orta ve yükseköğretim kurumları ile yaygın eğitim amacıyla açacağı kurslarda görev yapacak kadroları yetiştirmek amacıyla yurt içinde açacağı eğitim kurumlarının da gerek millî eğitim mevzuatına gerekse de yükseköğretim kurumlarını düzenleyen mevzuat hükümlerine tabi olacağı açıktır. Bu itibarla Vakfa, eğitmenleri yetiştirmek amacıyla sınırları belirsiz bir yetki verildiği söylenemez.

31. Vakıfla benzer faaliyetlerde bulunan kişi ve kuruluşlara dava konusu kuralda belirtilen yetkinin tanınmamasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği iddiası bakımından ise Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...ve yurtlar gibi tesisler..." ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

32. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Ç. Kanun’un 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinin (5) Numaralı Alt Bendinde Yer Alan “...ve eğitim alan...” İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

33. Dava dilekçesinde özetle; kuralda Vakfın eğitim kurumlarında eğitim alan kişilerin barınma ihtiyacını karşılayacağı öngörülmekle birlikte bu imkânın hangi düzeyde eğitim alan kişilere sağlanacağını belirsiz olduğu, Vakfa tanınan yetkinin sınırlarının net olarak belirlenmediği, ilk ve ortaöğretim öğrencileri için yurt açmanın Millî Eğitim Bakanlığının iznine tabi olduğu, diğer vakıflara tanınmamış olan her düzeyde yurt açma yetkisinin Vakfa tanınmasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği belirtilerek kuralın Anayasa’nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

34. Kanun’un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde Vakfın eğitim kurumlarında hizmet veren ve eğitim alan kişilerin barınma ihtiyacını karşılayacak yurt, pansiyon ve lojman gibi tesisler açabileceği hüküm altına alınmıştır. Bentte yer alan “...ve eğitim alan...” ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

35. Kanun’un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde Vakfın okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları açabileceği, yaygın eğitim amaçlı kurslar, etüt ve kültür merkezleri gibi tesisler kurabileceği belirtilmiş, dava konusu kuralda da anılan bentte sayılan eğitim kurumlarında eğitim alan kişilerin barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla yurt ve pansiyon gibi tesisler açabileceği hüküm altına alınmıştır.

36. Kurala göre Vakıf ancak yukarıda sayılan eğitim kurumlarında eğitim alan kişiler için yurt ve pansiyon açabilecektir. Dolayısıyla Vakıf, Kanun’la kendisine verilen eğitim kurumları açma yetkisi çerçevesinde bu eğitim kurumlarında eğitim alan kişiler için yurt ve pansiyon açabileceğinden Vakfa, yurt ve pansiyon açma konusunda sınırları belirsiz bir yetki verilmesi söz konusu değildir.

37. Diğer vakıflara tanınmamış olan her düzeyde yurt açma yetkisinin Vakfa tanınmasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği iddiası bakımından ise Kanun’un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...ve yurtlar gibi tesisler...” ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

38. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa’nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

D. Kanun’un 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (e) Bendinde Yer Alan “Eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla...” İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

39. Dava dilekçesinde özetle; kuralda eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirme görevinin Vakfa verildiği, oysa öğretmen, okutman, akademisyen gibi kadroları yetiştirme yetki ve görevinin Yükseköğretim Kurulu aracılığı ile üniversitelere ait olduğu ve bu görevleri yerine getirecek

kimseleri eğitme konusunda Vakfa doğrudan bir yetki verilmemesi gerektiği, Türk eğitim sisteminde danışman unvanlı kadro bulunmadığı gibi danışmanlık eğitimi veren bir kurum da bulunmadığı, bu nedenle düzenlemenin belirsizlikler içerdiği, kuralla Vakfa sınırları belirsiz bir yetki verildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

40. Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde; Vakfın eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla eğitim tesisleri kurmak, eğitim programları düzenlemek, dünyanın farklı yerlerinde bu eğitim programlarına katılımı teşvik etmek, katılımcılara burs ve barınma gibi imkânlar sunmak, bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları maddi olarak desteklemek ve gerektiğinde bunlarla işbirliği yapmak gibi faaliyetlerde bulunabileceği hüküm altına alınmıştır.

41. Dava konusu kural anılan maddenin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan *“Eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla...”* ibaresidir. Kurala göre Vakıf, yurt dışında açacağı eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yurt içi de dâhil olmak üzere kendi bünyesinde açacağı eğitim programları ile yetiştirebilecektir.

42. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan *“...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek eğitmenleri yetiştirmek...”* ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

43. Kanun koyucu; yasamanın genelliği ilkesinin bir gereği olarak Anayasa'da düzenlenmemiş bir alanı, Anayasa'nın temel ilkeleri ile yasaklayıcı hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla öngörülebilir ve uygulanabilir şekilde kanunla düzenleyebilir. Bu bağlamda Vakfın yurt dışındaki eğitim kurumlarında görev alacak eğitimcilerinin yetiştirilmesi, çalışma koşulları ile bu kişilerin kullanacağı unvanlara ilişkin hususları belirleme yetkisi kanun koyucuya aittir. Vakfın yurt dışında açacağı eğitim kurumlarında görev yapmak üzere danışman unvanlı kadrolar oluşturulması ve danışmanların yetiştirilmesine yönelik olarak eğitim programları düzenlenmesi konusunda Vakfa yetki verilmesi de kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında kalmaktadır.

44. Kanun'da Vakfın yurt dışında açacağı eğitim kurumlarında görev yapacak kadroları yetiştirmek amacıyla yurt içinde açacağı eğitim kurumlarının yürürlükteki mevzuat hükümlerine tabi olmayacağına yönelik herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla Vakfın yurt dışında açacağı ilk ve orta ve yükseköğretim kurumları ile yaygın eğitim amacıyla açacağı kurslarda görev yapacak kadroları yetiştirmek amacıyla yurt içinde açacağı eğitim kurumlarının da gerek millî eğitim mevzuatına gerekse de yükseköğretim kurumlarını düzenleyen mevzuat hükümlerine tabi olacağı açıktır. Bu itibarla Vakfa, eğitim kurumlarında görev yapacak kadroları yetiştirmek amacıyla sınırları belirsiz bir yetki verildiği söylenemez.

45. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

E. Kanun'un 2. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da..." İbaresine İle Üçüncü Cümlesinde Yer Alan "...veya şirketler devralarak..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

46. Dava dilekçesinde özetle; kurallarda somut bir kriter öngörülmezsizin Vakfa gerçek ve tüzel kişilerle ortaklık kurma veya şirket devralma yetkisi tanındığı, bu durumun kamu yararına aykırı olduğu ve vakıf yöneticilerine kişisel menfaatleri doğrultusunda kamu kaynaklarının gerçek ve tüzel kişilere kullandırma keyfiliği vereceği ayrıca kurallarda Vakfın gerçek ve tüzel kişilerle ne şekilde ortaklık kuracağının belirsiz olduğu, belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

47. Kanun'un 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, Vakfın Kanun'da sayılan faaliyetleri tek başınayapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da yapabileceği, gerektiğinde sadece tanıtım amaçlı faaliyetlerde bulunabileceği, ortak faaliyetlere katılabileceği veya bu tarz faaliyetleri destekleyebileceği belirtilmiş; ayrıca ihtiyaç hâlinde özel hukuk tüzel kişiliğini haiz şirketler kurarak veya şirketler devralarak bu şirketler üzerinden bu faaliyetlerin hepsini veya bir kısmını gerçekleştirebileceği hüküm altına alınmıştır.

48. Dava konusu kurallar anılan fıkranın birinci cümlesinde yer alan "...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da..." ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan "...veya şirketler devralarak..."ibaresidir. Kurallara göre Vakıf; Kanun'da sayılan faaliyetleri tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak yapabileceği gibi ihtiyaç hâlinde bütün faaliyetleri, şirketler devralarak bu şirketler üzerinden de gerçekleştirebilecektir.

49. 5737 sayılı Kanun'un 26. maddesinde; vakıfların amacını gerçekleştirmeye yardımcı olmak ve vakfa gelir temin etmek amacıyla -Genel Müdürlüğe bilgi vermek şartıyla- iktisadi işletme ve şirket kurabileceği, kurulmuş şirketlere ortak olabileceği belirtilmiştir. Anılan hüküm uyarınca vakıfların kural olarak şirket kurmalarına veya kurulu bir şirkete ortak olmalarına herhangi bir engel bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesinin 17/6/2010 tarihli ve E.2008/22, K.2010/82 sayılı kararında da, elde ettikleri gelirleri amaçları doğrultusunda kullanmaları şartıyla vakıflara iktisadi işletme veya şirketlere sahip olma imkânı tanınmasında Anayasa'ya aykırı bir husus görülmemiştir.

50. Dava konusu kurallarda da Vakfın, Kanun'da sayılan faaliyetleri tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak yapabileceği gibi ihtiyaç hâlinde bütün faaliyetleri, şirketler devralarak bu şirketler üzerinden de gerçekleştirebilmesine imkân tanınmıştır.

51. Vakıf, yurt dışında örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla kurulduğundan ilgili ülkelerin mevzuatına uygun şekilde faaliyette bulunması zorunludur. Faaliyette bulunacağı ülkelerin mevzuatı ise birbirinden farklılık gösterebilir. Bazı ülkeler Vakfın doğrudan faaliyette bulunmasına izin verebileceği gibi yerel bir eğitim kurumuyla ya da yerel bir şirketle ortaklaşa faaliyette bulunmasını da öngörebilir. Dava konusu kuralların da Vakfın amaçlarını gerçekleştirmesine yönelik olarak gerektiğinde gerçek ve tüzel kişilerle veya şirket devralmak suretiyle faaliyette bulunmasına imkân tanımak amacıyla düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu yönüyle kurallarda kamu yararına aykırı bir husus bulunmamaktadır.

52. Kanun'da Vakfın hangi amaçlarla kurulduğu ve amaçlarını gerçekleştirebilmek için hangi faaliyetlerde bulunacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Vakıf, belirtilen amaç ve faaliyetlerle sınırlı olarak tüzel veya gerçek kişilerle ortaklık kurabilecek veya ihtiyaç hâlinde faaliyetlerini şirketler devralarak bu şirketler üzerinden gerçekleştirebilecektir. Bu amaç ve faaliyetler dışında Vakfın ortaklık kurma veya şirket devralma suretiyle faaliyette bulunmasına imkân verilmemiştir. Bu itibarla dava konusu kurallarla Vakfa ortaklık kurma veya şirket devralma konusunda sınırları belirsiz bir yetki verilmesi söz konusu değildir.

53. Vakfa amaçlarını gerçekleştirmek için tüzel ve gerçek kişilerle ortaklık kurabilme veya şirket devralma yetkisi tanınmakla birlikte bu yetkinin tamamen keyfî olarak kullanılabilmesi de mümkün değildir. Kanun'un 6. maddesinde, Kanun'da hüküm bulunmayan durumlarda 4721 sayılı Kanun ile 5737 sayılı Kanun hükümlerinin Vakıf hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. 5737 sayılı Kanun'un 33. maddesinde, vakıfların amaca ve yasalara uygunluk denetimi ile iktisadi işletmelerinin faaliyet ve mevzuata uygunluk denetiminin Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapılacağı belirtilmiştir. Vakfın kuruluş amaçlarına uygun şekilde faaliyette bulunup bulunmadığı hem Vakıflar Genel Müdürlüğünün hem de Denetim Kurulunun denetimine tabidir. Böylece Vakfa, tüzel ve gerçek kişilerle ortaklık kurabilme veya şirket devralma yetkisi tanınmakla birlikte bu yetkinin Vakıf tarafından keyfî olarak kullanılmasını önleyecek yasal güvencelere de yer verilmiştir. Dolayısıyla dava konusu kuralların vakıf yöneticilerinin kişisel menfaatleri doğrultusunda kamu kaynaklarının gerçek ve tüzel kişilere kullandırılmasına sebebiyet vermesi söz konusu değildir.

54. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

F. Kanun'un 2. Maddesinin (3) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

55. Dava konusu kural 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 81. maddesiyle değiştirilmiş, bu değişiklik 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 66. maddesiyle aynen kabul edilmiştir.

56. Bu nedenle konusu kalmayan kurala ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

G. Kanun'un 3. Maddesinin (3) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. Genel Açıklama

57. Vakıf resmî senedi vakfın adını, amacını, bu amaca özgülünen mal ve hakları, vakfın örgütlenme ve yönetim şekli ile yerleşim yerini içeren belgedir. 4721 sayılı Kanun'un 102. maddesinin birinci fıkrasında, vakfın kuruluşuna ilişkin resmî senedin mahkeme tarafından uygun görülüp tesciline karar verildikten sonra vakfın tüzel kişilik kazanacağı hüküm altına alınmıştır.

58. 4721 sayılı Kanun'un 106. maddesinde; vakıf resmî senedinde vakfın adı, amacı, bu amaca özgülünen mal ve haklar, vakfın örgütlenme ve yönetim şekli ile yerleşim yerinin gösterileceği hüküm altına alınmıştır. Maddede vakıf resmî senedinde bulunması gereken asgari

unsurlar sayılmış olup vakfeden, bunlardan başka dilediği konuları vakıf resmî senedinde düzenleyebilir.

59. Vakıf resmî senedinde değişikliğe neden olacak durumlar 4721 sayılı Kanun'un 112. ve 113. maddelerinde düzenlenmiştir. Kanun'un 112. maddesinde; haklı sebeplerin bulunması durumunda mahkemenin vakfın yönetim organı veya denetim makamının istemi üzerine diğerinin yazılı görüşünü aldıktan sonra vakfın örgütünü, yönetimini ve işleyişini değiştirebileceği hüküm altına alınmıştır.

60. Kanun'un 113. maddesinde ise vakfın amacı ve mallarının değiştirilmesi düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasında, durum ve koşullardaki değişimler yüzünden vakıf senedinde yazılı amaca bağlı kalınması vakfedenin arzusuna açıkça uymayacak hâle gelmiş ise mahkemenin vakfın yönetim organı veya denetim makamının başvurusu üzerine diğerinin yazılı görüşünü aldıktan sonra vakfın amacını değiştirebileceği belirtilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında, amacın gerçekleşmesini önemli ölçüde güçleştiren veya engelleyen koşulların ve yükümlülüklerin kaldırılmasında veya değiştirilmesinde de aynı hükmün uygulanacağı ifade edilmiştir. Üçüncü fıkra da amaca özgülünen mal ve hakların daha yararlı olanları ile değiştirilmesini veya paraya çevrilmesini haklı kılan sebepler varsa mahkemenin vakfın yönetim organı veya denetim makamının başvurusu üzerine diğerinin yazılı görüşünü aldıktan sonra gerekli değişikliğe izin verebileceği hüküm altına alınmıştır.

61. Anılan hükümlere göre vakıf organlarının ya da vakfedenin vakıf resmî senedinde resen değişiklik yapma yetkisi bulunmamaktadır. Değişiklik, yukarıda belirtilen koşulların oluşması durumunda ancak mahkeme kararıyla gerçekleşmektedir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

62. Dava dilekçesinde özetle, herhangi bir somut kriter öngörülmezsizin Mütevelli Heyetine vakıf resmî senedinde değişiklik yapma yetkisi tanınmasının kamu yararıyla bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

63. 6721 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Vakfın organlarının Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulundan oluştuğu belirtilmiş; (2) numaralı fıkrasında Mütevelli Heyeti, Vakfın karar organı olarak belirlenmiş; dava konusu (3) numaralı fıkrasında da Mütevelli Heyetine vakıf resmî senedinde değişiklik yapma yetkisi tanınmıştır.

64. 4721 sayılı Kanun uyarınca vakıf resmî senedinde bulunması zorunlu olan; vakfın adı, amacı, vakfın örgütlenme ve yönetim şekli ile yerleşim yeri 6721 sayılı Kanun'da belirlenmiştir. Kanun'un 1. maddesinde, vakfın amaçları sayıldıktan sonra yerleşim yerinin İstanbul olduğu belirtilmiş; 3. maddesinde de Vakfın yönetim organları ile bu organların görevleri düzenlenmiştir. Kanunla düzenlenen bu konularda vakıf resmî senedi ile değişiklik yapılmasına imkân bulunmamaktadır. Dolayısıyla Vakıf Mütevelli Heyeti ancak Kanun'da belirtilen hususlar dışında vakıf resmî senedinde değişiklik yapma konusunda karar verebilecektir.

65. Vakıf resmî senedinde yapılacak değişiklikler Vakfın yerleşim yeri Mahkemesindeki vakıf siciline tescil edildikten sonra geçerlilik kazanacağından vakıf senedinde yapılan değişikliklerin Vakfın kuruluş amacına ve mevzuata aykırı olup olmadığı

hususlu yargı denetimine tabidir. Bir başka deyişle Vakıf Müttevelli Heyeti tarafından vakıf resmî senedinde yapılmak istenen her değişiklik diğer vakıflarda olduğu gibi ancak 4721 sayılı Kanun'da belirtilen şartların varlığı hâlinde yerleşim yeri mahkemesi tarafından karara bağlanacaktır. Bu itibarla dava konusu kuralla vakıf resmî senedinin değiştirilmesi konusunda Müttevelli Heyetine sınırsız bir yetki tanındığı söylenemez.

66. Kaldı ki vakıf resmî senedinin 17. maddesinde de 6721 sayılı Kanun hükümleri ile düzenlenmeyen hususlarda senet değişikliği yapılmasının Yönetim Kurulunun veya Müttevelli Heyet üyelerinin en az yarısının yazılı teklifi ile en az beşi daimî üye olmak üzere Müttevelli Heyet üye tamsayısının en az üçte ikisinin onayı ve mahkeme tarafından verilecek karar ile yapılacağı belirtilmiştir.

67. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Ğ. Kanun'un 3. Maddesinin (6) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...beş asil ve beş yedek..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

68. Dava dilekçesinde özetle; kuralda Vakıf Denetim Kurulunun beş asil ve beş yedek üyeden oluşacağının öngörüldüğü, Kanun'un 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasının son cümlesinde ise sadece Vakıf Denetim Kurulunda Millî Eğitim ve Maliye Bakanlıklarına ait temsilcilere yer verileceğinin düzenlendiği, bu yönüyle Kurulda yer alacak diğer üyelerin hangi kriterlere göre atanacağının belirsiz olduğu, Devlet tarafından finanse edilerek kurulan Vakfın Denetim Kurulunun seçiminde belirsizlik bulunmasının hukuk devletine aykırı olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

69. Dava konusu kuralda, Vakıf Denetim Kurulunun beş asil ve beş yedek üyeden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

70. Kanun koyucu; yasamanın genelliği ilkesinin bir gereği olarak Anayasa'da düzenlenmemiş bir alanı, Anayasa'nın temel ilkeleri ile yasaklayıcı hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla öngörülebilir ve uygulanabilir şekilde kanunla düzenleyebilir. Bu bağlamda vakıf organlarını ve bu organların oluşum biçimini belirleme yetkisi de kanun koyucuya aittir.

71. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarında da ifade edildiği üzere hukuk devletinin gereklerinden biri olan belirlilik; bireylerin hukuk kurallarını önceden bilmeleri, tutum ve davranışlarını bu kurallara göre güvenle belirleyebilmeleri anlamını taşımaktadır. Belirlilik ilkesi yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği ifade etmektedir. Bir başka deyişle hukuk kurallarının belirliliğinin sağlanması yalnızca kanunla düzenleme yapılması anlamına gelmemektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olması koşuluyla mahkeme içtihatları ve düzenleyici işlemler ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

72. 4727 sayılı Kanun'un 106. maddesinde, vakıflarda örgütlenme ve yönetim şeklinin vakıf resmî senedinde düzenleneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla vakıfların örgütlenme ve

yönetim şekli kural olarak vakfedenin iradesine uygun şekilde vakıf resmî senedinde belirlenmektedir.

73. Vakfın organları, organlarının oluşumu ve görevleri ise yukarıda anılan genel kuraldan farklı olarak 6721 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. Kanun'un 3. maddesinin (6) numaralı fıkrasında, Denetim Kurulunun Mütevelli Heyeti tarafından seçileceği, Kurulun oluşumunda Millî Eğitim Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının temsilcilerine yer verileceği belirtilmiş; dava konusu kuralla da Kurulun beş asil ve beş yedek üyeden oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

74. Anılan hükümler birlikte değerlendirildiğinde Vakıf Denetim Kurulu üyelerinin sayısı ve seçimine ilişkin temel kuralların Kanun'la düzenlendiği anlaşılmaktadır. Denetim Kurulu üyelerine ilişkin temel kurallar belirlendikten sonra bu üyelerin hangi kriterlere göre seçileceğine ilişkin hususların Kanun'la düzenlenmesini gerektiren anayasal bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bu bağlamda Denetim Kurulu üyelerinin seçiminde uygulanacak kriterler, kanun dışındaki düzenleyici işlemlerle de belirlenebilir. Dolayısıyla Vakıf Denetim Kurulunun beş asil ve beş yedek üyeden oluşmasını öngören kuralda belirsizlik bulunmamaktadır.

75. Öte yandan Denetim Kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin anılan yetki sınırsız da değildir. Vakıf yöneticilerinde bulunması gereken nitelikler 5737 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un 9. maddesinde; hırsızlık, nitelikli hırsızlık, yağma, nitelikli yağma, dolandırıcılık, nitelikli dolandırıcılık, zimmet, rüşvet, sahtecilik, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, güveni kötüye kullanma, kaçakçılık suçları ile Devletin güvenliğine karşı işlenen suçların birinden mahkûm olanların yönetici olamayacağı hüküm altına alınmıştır. Denetim Kuruluna seçilecek üyelerin de 5737 sayılı Kanun'da belirtilen şartları taşıması zorunludur.

76. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

H. Kanun'un 4. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

77. Dava dilekçesinde özetle, Vakıf yönetim organlarına diplomatik pasaport verilmesinin diğer vakıflarla Türkiye Maarif Vakfı arasında eşitsizliğe sebebiyet verdiği belirtilerek bu hususu düzenleyen kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

78. Dava konusu kuralda, Vakıf organlarında görev alan kişilerin 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 13. maddesi kapsamındaki Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere tanınan haklardan faydalanacakları hüküm altına alınmıştır.

79. 5682 sayılı Kanun'un 13. maddesinde, diplomatik pasaport verilmesi öngörülen kamu görevlilerine yer verilmiştir. Maddenin üçüncü fıkrasında, *Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirler* diplomatik pasaport verilecek kamu görevlileri arasında sayılmıştır. Dava konusu kuralla Vakıf organlarında görev alan kişilerin

5682 sayılı Kanun'un 13. maddesi kapsamındaki Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri nezdinde memur edilen müşavirlere tanınan haklardan faydalanacakları hüküm altına alındığından kural uyarınca Vakıf organlarında görev alan kişilere de diplomatik pasaport verilebilecektir.

80. Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Vakıf organlarının Mütevelli Heyeti, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu olduğu belirtilmiştir. Kurala göre adı geçen Kurullarda görev alan kişiler diplomatik pasaport alabilecektir.

81. Türkiye Maarif Vakfı yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla kurulmuş bir vakıftır. Vakfın ana faaliyet konusu yurt dışında eğitim hizmetleri vermek olduğundan Vakıf organlarında görev alan kişilere yurt dışına çıkışlarında kolaylık sağlamak amacıyla diplomatik pasaport verilmesinin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

82. Hukuki nitelikleri gereği vakıflara kuruluş amaçlarını gerçekleştirebilmeleri amacıyla birtakım ayrıcalıklar tanınabilir. Dolayısıyla vakıflar amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için farklı kurallara tabi tutulabilir. Yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla kurulmuş olan Vakfın kuruluş amacını gerçekleştirebilmesi amacıyla diğer vakıflardan farklı kurallara tabi tutulmasında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.

83. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...ve yurtlar gibi tesisler..." ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

84. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 10. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

I. Kanun'un 5. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Dördüncü Cümlesinde Yer Alan "...devralabilir ve bunlara ortak olabilir." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

85. Dava dilekçesinde özetle; kuralda somut bir kriter öngörülmezsizin Vakfa iktisadi işletme veya sermaye şirketleriyle ortaklık kurma veya şirket devralma yetkisi tanındığı, bunda kamu yararı bulunmadığı ve bu durumun Vakıf yöneticilerinin kişisel menfaatleri doğrultusunda kamu kaynaklarının gerçek ve tüzel kişilere kullandırılmasına sebebiyet vereceği, ayrıca kuralda Vakfın iktisadi işletme veya sermaye şirketleriyle ne şekilde ortaklık kuracağının belirsiz olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

86. Kanun'un 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinde, Vakfın amaçlarını gerçekleştirmek için yurt içi ve yurt dışında iktisadi işletme veya sermaye şirketi kurabileceği, devralabileceği ve bunlara ortak olabileceği hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kural cümlede yer alan "...devralabilir ve bunlara ortak olabilir." ibaresidir. Kurala göre Vakıf, Kanun'un 1. maddesinde sayılan amaçlarını gerçekleştirmek üzere şirket devralabilecek veya bunlara ortak olabilecektir.

87. Kanun'un (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da..." ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan "...veya şirketler devralarak..." ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

88. Dava konusu kuralın Vakfın Kanun'da sayılan amaçlarını gerçekleştirebilmesi amacıyla iktisadi işletmeler ve sermaye şirketleriyle ortaklık kurmasına veya bu işletmeleri devralmasına imkân tanındığı açıktır. Bu yönüyle kuralın kamu yararına aykırı bir husus öngördüğü söylenemez.

89. Vakfın amaç ve faaliyetlerine ilişkin temel kurallar Kanun'da düzenlenmiştir. Kanun'un 1. maddesinde, Vakfın hangi amaçlarla kurulduğu hüküm altına alınmış; bu amaçları gerçekleştirmek için yapacağı faaliyetler de Kanun'un 2. maddesinde tek tek sayılmıştır. Vakıf, belirtilen amaçlarını gerçekleştirebilmek amacıyla iktisadi işletmelerle veya sermaye şirketleriyle ortaklık kurabilecek veya bu işletmeleri devralabilecektir. Bu nedenle dava konusu kuralda Vakfa, tüzel veya gerçek kişilerle ortak olma ya da şirket devralma konusunda sınırları belirsiz bir yetki verildiğinden de söz edilemez.

90. Vakıf, 4721 sayılı Kanun ve 5737 sayılı Kanun'a tabi olarak faaliyette bulunacağından Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetimine tabidir. Vakıf ayrıca kendi bünyesinde oluşturulan Denetim Kurulu tarafından da denetlenmektedir. Vakfın amacına uygun şekilde ortaklık kurup kurmadığı gerek Vakıf denetim organlarının gerekse de Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetimine tabi tutulmuştur. Böylece Vakfa, iktisadi işletmelerle ve sermaye şirketleriyle ortaklık kurma veya bu işletmeleri devralma yetkisi tanınmakla birlikte bu yetkinin Vakıf tarafından keyfi olarak kullanılmasını önleyecek yasal güvencelere de yer verilmiştir. Dolayısıyla dava konusu kuralın Vakıf yöneticilerinin kişisel menfaatleri doğrultusunda kamu kaynaklarının gerçek ve tüzel kişilere kullandırılmasına sebebiyet vermesi söz konusu değildir.

91. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

İ. Kanun'un Geçici 1. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

92. Dava dilekçesinde özetle; kuralda Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden Vakfa bir milyon Türk lirası aktarılmasının öngörülmesine rağmen bu kaynağın miktarının belirlenmesinde hiçbir ölçütün dikkate alınmadığı, kaynak aktarımı konusunda kanun koyucunun takdir yetkisini keyfi şekilde kullandığı, Türkiye Maarif Vakfıyla benzer faaliyetlerde bulunan diğer kişi ve kuruluşlara bu şekilde kamu kaynağı aktarılmasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği, haklı bir nedene dayanılmaksızın Vakfa ayrıcalık tanındığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

93. Dava konusu kuralda, Vakfın kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Vakfa devredilmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden Vakfa bir milyon Türk lirasının aktarılması öngörülmüştür.

94. Anayasa'ya ve hukukun genel ilkelerine aykırı olmamak kaydıyla kamu yararı gözetilerek merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki idarelerin bütçelerinden dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılmasına yönelik düzenleme yapma konusunda kanun koyucunun takdir yetkisi bulunmaktadır.

95. Vakıf; yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetlerinde bulunmak, tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, eğitmenler yetiştirmek, bilimsel araştırma ve yayınlar yapmak gibi amaçlarla kurulmuştur. Vakfın belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere bir an önce kuruluş işlemlerini tamamlaması ve faaliyete başlaması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden bir milyon Türk lirasının Vakfa aktarıldığı anlaşılmaktadır. Bu yönüyle kuralın kamu yararına aykırı olduğu söylenemez. Vakfa aktarılması öngörülen kamu kaynağının miktarının makul ve ölçülü olup olmadığı ise yerindeliğe ilişkin olup anayasallık denetimi kapsamı dışında kalmaktadır.

96. Kaldı ki merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinden dernek, vakıf ve benzeri kuruluşlara kaynak aktarılmasına ilişkin temel kurallar 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasında, gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullanılamayacağı, yardımda bulunulamayacağı veya menfaat sağlanamayacağı belirtildikten sonra -genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla- kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabileceği kural altına alınmıştır.

97. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden Vakfa aktarılması öngörülen ödeneğin amacına uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığı ise Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ve Vakıf bünyesinde oluşturulan Denetim Kurulunun denetimine tabidir. Dolayısıyla Vakfa aktarılan kamu kaynağının amacına uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığının denetimsiz kalması söz konusu değildir.

98. Vakıfla benzer faaliyetlerde bulunan kişi ve kuruluşlara kamu kaynağı aktarılmamasının eşitsizliğe sebebiyet verdiği iddiası bakımından ise Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "...ve yurtlar gibi tesisler..." ibaresine yönelik gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

99. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

J. Kanun'un Geçici 1. Maddesinin (4) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesinin "...Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıklar Bakanlar Kurulu kararı ile bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredilir." Bölümünün İncelenmesi

100. Dava konusu kuralda yer alan "...Bakanlar Kurulu..." ibaresi 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 156. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendiyle "...Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmiştir.

101. Bu nedenle konusu kalmayan kurala ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

102. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralların bu hâliyle uygulanmasının telafisi güç veya imkânsız zararların doğmasına sebebiyet vereceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulması talep edilmiştir.

17/6/2016 tarihli ve 6721 sayılı Türkiye Maarif Vakfı Kanunu'nun;

A. 1. 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...ve yurtlar gibi tesisler...” ve “...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek eğitmenleri yetiştirmek...” ibarelerine,

2. 2. maddesinin;

a. (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan “...ve eğitim alan...” ibaresine,

b. (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “Eğitim kurumlarında eğitmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla...” ibaresine,

c. (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da...” ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan “...veya şirketler devralarak...” ibaresine,

3. 3. maddesinin;

a. (3) numaralı fıkrasına,

b. (6) numaralı fıkrasında yer alan “...beş asil ve beş yedek...” ibaresine,

4. 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

5. 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “...devralabilir ve bunlara ortak olabilir.” ibaresine,

6. Geçici 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

yönelik iptal talepleri 6/12/2018 tarihli ve E.2016/159, K.2018/108 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkra ve ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 1. 2. maddesinin (3) numaralı fıkrası,

2. Geçici 1. maddesinin (4) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin “...Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıklar Bakanlar Kurulu kararı ile bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredilir.” bölümü,

hakkında 6/12/2018 tarihli ve E.2016/159, K.2018/108 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu fıkra ve bölüme ilişkin yürürlüğün durdurulması talepleri hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

6/12/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

17/6/2016 tarihli ve 6721 sayılı Türkiye Maarif Vakfı Kanunu'nun;

A. 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “...ve yurtlar gibi tesisler...” ve “...yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek...” ibarelerinin Anayasa’ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE,

B. 2. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde yer alan “...ve eğitim alan...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

2. (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “Eğitim kurumlarında öğretmenlik, okutmanlık, danışmanlık ve akademisyenlik gibi görevleri üstlenecek kadroları yetiştirmek amacıyla...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

3. (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...yapabileceği gibi tüzel veya gerçek kişilerle ortak olarak da...” ibaresi ile üçüncü cümlesinde yer alan “...veya şirketler devralarak...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal taleplerinin REDDİNE,

4. (3) numaralı fıkrasına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

C. 3. maddesinin;

1. (3) numaralı fıkrasının Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

2. (6) numaralı fıkrasında yer alan “...beş asil ve beş yedek...” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

Ç. 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

D. 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “...devralabilir ve bunlara ortak olabilir.” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

E. Geçici 1. maddesinin;

1. (2) numaralı fıkrasının Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

2. (4) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin “...Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıklar Bakanlar Kurulu kararı ile bedelsiz olarak Türkiye

Esas Sayısı : 2016/159
Karar Sayısı : 2018/108

Maarif Vakfına devredilir.” bölümüne ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

6/12/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ